

درس شانزدهم

«آرزو»

دستور زبان فارسی

گروه اسمی، نقش‌ها، جمله‌ها و فعل‌ها

(درس: آرزو)

۱- با توجه به دو بیت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

ای جوانان وطن، جان من و جانِ شما
آتشی در سینه دارم از نیاکان شما

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
حلقه، گرد من زنید، ای پیکران آب و گل

- (۱) واژه‌های «چراغ»، «جوانان» و «آتشی» به ترتیب، متمم، متادا و مفعول هستند.
- (۲) فعل‌های «سوزم»، «زنید» به ترتیب، مضارع اخباری و مضارع التزامی هستند.
- (۳) بیت دوم از سه جمله تشکیل شده است و «پیکران» و «نیاکان» هسته گروه اسمی هستند.
- (۴) واژه‌های «لاله»، «شما»، «وطن» و «من» وابسته پسین هستند.

(درس: آرزو)

۲-

نوع و زمان فعل‌ها، در عبارت زیر، به ترتیب، در کدام گزینه، درست آمده است؟

«آرزو دارم دوستانی داشته باشی، برخی نادوست و برخی دوست دار که دست کم، یکی در جمعشان، مورد اعتمادت باشد.»

- (۱) مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع اخباری
- (۲) مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری
- (۳) مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع التزامی
- (۴) مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع التزامی

(درس: آرزو)

۳- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه، نادرست است؟

«برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی، نه کم و نه زیاد، درست به اندازه، تا گاهی باورهایت را مورد پرسش قرار دهند، که دست کم یکی از آن‌ها اعتراض، به حق باشد.»

- (۱) آرزومند و دشمن، به ترتیب، مسنده و مفعول هستند.
- (۲) درست و گاهی، به ترتیب، قید تکرار و قید زمان است.
- (۳) دست کم و به حق، به ترتیب، قید و مسنده هستند.
- (۴) باورها و آن‌ها، به ترتیب، مفعول و متمم هستند.

(درس: آرزو)

۴- جمله دوم عبارت «امیدوارم به پرندۀ‌ای دانه بدھی» چندجزئی است؟

- (۱) سه جزئی با مفعول
- (۲) چهارجزئی با مفعول و متمم
- (۳) سه جزئی با متمم
- (۴) چهارجزئی با مفعول و مسنده

(درس: آرزو)

۵- در کدام گزینه، نقش دستوری ضمیر پیوسته «-ت» با بقیه، فرق دارد؟

- (۱) برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی.
- (۲) تا گاهی باورهایت را مورد پرسش قرار دهد.
- (۳) دست کم، یکی در جمعشان، مورد اعتمادت باشد.
- (۴) تا زیاده به خودت، غرّ نشوی.

(درس: آرزو)

۶- نوع و زمان فعل‌های عبارت زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) آینده - مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری
- (۲) آینده - مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری
- (۳) مضارع التزامی - مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری
- (۴) مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع اخباری - مضارع اخباری

ساختمان کلمه، صفت‌ها و دیگر مباحث دستوری

(درس، آرزو)

۷- در عبارت زیر، چند واژه مشتق، به کار رفته است؟

«برایت آرزومند که به خوبی‌ها عشق بورزی و نیکان و نیکویی‌ها نیز به تو روی پیاوردند. آرزو دارم دوستانی داشته باشی، برخی نادوست و برخی دوستدار که دست کم، یکی در جمعشان، مورد اعتمادت باشد.»

(۴) شش

(۳) سه

(۲) پنج

(۱) چهار

(درس، آرزو)

۸- در عبارت زیر، چند ترکیب وصفی وجود دارد؟

«برایت آرزومند صبور باشی نه با کسانی که اشتباهات کوچک می‌کنند که این کار ساده‌ای است، بلکه با کسانی که اشتباهات بزرگ می‌کنند.»

(۴) پنج

(۳) چهار

(۲) دو

(۱) سه

(درس، آرزو)

۹- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه، نادرست است؟

«برایت ای مهربان، آرزومند، همواره دوستی خوب و یکدل، داشته باشی تا اگر فردا آزرده شدی یا پس‌فردا، شادمان گشتی، با هم از عشق، سخن بگویید و دوباره شکوفا شوید.»

(۱) در این عبارت، سه بار، قید زمان به کار رفته است.

(۲) در جمله سوم، دو ترکیب وصفی، وجود دارد.

(۳) دو جمله آخر به ترتیب، دو جزئی با فعل ناگذر و سه‌جزئی با مُسند است.

(۴) در عبارت، چهار بار، نقش دستوری مُسند، به کار رفته است.

(درس؛ نوشتن درس)

۱۰- در بین واژه‌های زیر، به ترتیب، چند مرکب، مشتق و ساده به کار رفته است؟

«پرنده - دشمن - شادمان - خدمتگزار - هواپیما - سردییر - راه‌آهن - تعمیرگاه - نیزار - آبراه - فکر - ساده - آرزومند»

(۴) شش - سه - چهار

(۳) پنج - چهار

(۲) پنج - سه

(۱) چهار - شش - سه

(درس، آرزو)

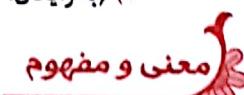
۱۱- در کدام گزینه معنی واژه‌ای نادرست است؟

(۲) (دست کم؛ حداقل)، (نیکویی؛ خوبی، رستگاری)

(۴) (به رایگان، بدون زحمت)، (یکدل؛ هم‌صدا)

(۱) (نادوست؛ دوست بد)، (دوستدار؛ دوست، علاقه‌مند)

(۳) (به حق؛ درست)، (غره؛ مغرور)

(درس، آرزو)

۱۲- پیام عبارت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«برایت آرزومند که دشمن نیز داشته باشی، نه کم و نه زیاد، درست به اندازه، تا گاهی باورهایت را مورد پرسش قرار دهد، که دست کم یکی از آن‌ها اعتراضش، به حق باشد، تا زیاده به خودت غرّه نشوی.»

(۱) اگر ز دست بلا بر فلک رود بد خوی

ز دست خوی بد خویش در بلا باشد

دلستگی به خار و خس آشیانه چیست؟

که چون تو سرو ندیدم که در قبا گنجد

ای بس آلوده که پاکیزه ردایی دارد

(۲) در گلشنی که خرمی گل می‌رود به باد

کلاه ناز و تکبرینه، کمر بگشای

رُهد با نیت پاک است نه با جاما پاک

(درس: آرزو)

۱۳- شاعر در عبارت زیر کدام پیام را تأکید کرده است و از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

«همچنین برایت آرزومندم صبور باشی، نه با کسانی که اشتباهات کوچک می‌کنند که این کار ساده‌ای است، بلکه با کسانی که اشتباهات بزرگ می‌کنند.»

آتش سوزنده نباشد صبور صبری و قراری که تو را هست مرا نیست به صبر از لعل و گوهر کان شود پر صبر ناید ز هیچ عاشق مست	سوخته دل بسود از صبر دور مهری و وفایی که تو را نیست مرا هست به صبر اندر صدف باران شود دُر مستی و عاشقیم بُرد ز دست

(۲۰۰۷:۱۳)

۱۴- نویسنده در عبارت زیر، یز چه مفهومی تأکید دارد؟

«برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی، نه کم و نه زیاد، درست به اندازه، تا گاهی، با هایت را مورد بیشتر قرار دهد.»

- (١) توانا شدن   (٢) غرّه نشدن   (٣) عمقة شدن   (٤) تلاش کردن

(9; 7:1 μ, 2)

۱۵- مفهوم عبارت «پول، ارباب بدی است اما خدمتگزار خوبی است.» از کدام گزینه، دریافت می‌شود؟

- ۱) زندگی می‌کنیم تا پول به دست بیاوریم.
۲) برای پول باید ارزش بسیاری، قابل شد.
۳) پول به دست می‌آوریم تا زندگی کنیم.
۴) زندگی بدون پول ارزش ندارد.

(ϱ ; $\tilde{r}$; (μ , ν))

۱۶- مفهوم کلی عبارت زیر از کدام بیت، دریافت نمی‌شود؟

«ای مهربان، آرزومندم، همواره دوستی خوب و یکدل داشته باشی تا اگر فردا آزده شدی یا پس فردا شادمان گشته، با هم از عشق بگویید و دوباره شکوفا شوید.»

یک دوست بسنده کن که یک دل داری بین دیدیم پیمانِ مهر استوار از دوستان جانی، مشکل توان بُریدن دشمن آن به که خود نباشد پیار	(۱) گر مذهب مردمانِ عاقل داری (۲) یا تابه هم دوست باشیم و یار (۳) از جان طمع بریدن آسان بود ولیکن (۴) دوست می‌دارمش که یار من است

(a); $\tilde{J} \approx (m_{\pi})$

^{۱۷}- در شعر زیر، اقبال لاهوری په چه نکته‌ای، اشاره دارد؟

ای جوانان عجم، حان من و حان شہما

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما

آتش در سینه دارم از نیاک اندیش

حلقه، گرد من زنید، ای پیکران آب و گل

Page 14

(۳) همستگ، ف ھنگ

۲) اتحاد و یکیاری گم

آرایه‌های ادبی

($\mathbf{g}_i \tilde{\mathcal{T}} \mathbf{U} \mathbf{w}_{i,j}$)

۱۸- آرایه مقابله کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) آرزو دارم دوستانی داشته باشی، برخی نادوست و برخی دوستدار؛ تضاد
  - (۲) دست کم، اعتراض به حق باشد، تا زیاده به خودت، غرّه نشوی؛ کنایه
  - (۳) امیدوارم به پرندۀ‌ای دانه بدھی و به آواز مرغ سحری گوش کنی؛ مراعات نظیر
  - (۴) همواره دوستی خوب و یکدل داشته باشی تا از عشق سخن بگویید؛ کنایه

(درس: آرزو)

۱۹- آرایه‌های به کار رفته در عبارت‌های زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی، نه گم نه زیاد، درست به اندازه. برایت آرزومندم صبور باشی نه با کسانی که اشتباها را کوچک می‌کنند بلکه با کسانی که اشتباها را بزرگ می‌کنند. امیدوارم گه دانای هم بر خاک بیفشاری، هر چند خود بوده باشد. آری، پول، ارباب بدی است اما خدمتگزار خوبی است.

(۱) تضاد - تضاد - مراعات تغیر - تشبیه

(۲) تشبیه - مراعات تغیر - مراعات تغیر - تضاد

تاریخ ادبیات

(درس: آرزو)

۲۰- عبارت زیر، چه کسی را معرفی می‌کند؟

از مشهورترین شاعران قرن نوزدهم فرانسه و از بزرگترین نویسندهای ادبی اجتماعی جهان است. وی مردی آزادمنش و آزادیخواه و طرفدار جنتی اصلاحات اجتماعی به تفعیل طبقات محروم و زحمت‌کش بود. «بنوایان» از آثار معروف او می‌باشد.

(۳) ویکتور هوگو

(۴) لون تولستوی

(۵) لرد آلبیوری

(۶) سنت اگزوبئری

املا، هم‌خانواده، متراծ و ...

(درس: آرزو)

۲۱- املای شخص شده کدام واژه، جای خالی عبارت زیر را کامل نمی‌کند؟

(۱) آری پول، ارباب بدی است اما ..... خوبی است. (خدمتگزار - خدمتگزار)

(۲) امیدوارم گه دانای هم بر خاک بیفشاری، هر چند ..... بوده باشد (خورد - خود)

(۳) یکی از آن اعتراض به حق باشد تا زیاده به خودت ..... نشوی. (غیره - قوه)

(۴) چرا که از این راه احساسی زیبا خواهی یافت به ..... (رای گان - رایگان)

(درس: آرزو)

۲۲- هم‌خانواده کدام واژه، نادرست است؟

(۱) غرمه ← غرمه

(۲) اختداد ← منتقد

(۳) احساس ← محسوس

(۴) اعتراض ← معترض

(درس: آرزو)

۲۳- هم‌خانواده، متضاد و متراծ و واژه «غیره»، به ترتیب، در کدام گزینه، آمده است؟

(۱) غرمه - منتظر - خودخواه

(۲) غرمه - فروتن - گول خوردن

(۳) غرمه - فروتن - ستم کردن

(درس: آرزو)

۲۴- پیوسته شدن حرف «ب» به واژه بعد، در کدام بیت از نظر تکارشی و دستوری نادرست است؟

(۱) بنام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زمان آفرین

(۲) مردمان بخیره اند هر زمان راز دانش را به هر گونه زمان

(۳) بگفت آنچه به منع در چه کوشند؟ بگفت اندۀ خرد و جان فروشنده

(۴) چون که مریدان بنام بزیگار خین شدن چندان میان کارزار